

ráni-tó eltűnését követő szárazföld meleg éghajlatot kedvelő állatvilágának maradványait látjuk. Ez az állattársaság a Vilányi-hegységben és a Rozsnyó-melléki Gombaszögön élt, közvetlenül a nagy eljegesedések időszakára előt.

Ha ezt az új szellemben rendezett őslénytani gyűjteményt megtekintjük, meggyőződhetünk arról, hogy a múzeumi kiállítás nevelő intézmény és annyit ér, amennyit a jelennek nyújtani tud...

A velített képekkel élénkített lendületes előadásért elnök köszönetét fejezi ki, megjegyezve, hogy az új őslénytárunk bár kevés hellyel rendelkezik, az amerikai múzeumok nagyvonalú munkáját juttatja a szemlélő eszébe.

Elnök megköszönve a szép számmal egybegyűlt tagoknak és vendégeknek szíves érdeklődését, több tárgy híján az ülést berekeszti.

Kelt 1940 november 13-án. Jegyezte Bartkó Lajos titkár.

14. Jegyzőkönyv az 1940. december 4-i szakülésről.

Elnök Papp Károly a Pázmány egyetemen a földtan tanára. Megjelentek: Balogh Kálmán, Bogsch László, Fekete Zoltán, Gedeon Tihamér, Göbel Ervin, Görgényi András, Hampel Ferenc, Horusitzky Henrik, Jaskó Sándor, Jugovics Lajos, Kerekes János, Kőrössy László, Kulhay Gyula, Láng Sándor, Lineberger Márta, Lóczy Lajos, Majer István, Majzon László, Mazalán Pál, Méhes Kálmán, Mottl Mária, Papp Simon, Pávai Vajna Ferenc, Reich Lajos, Seherf Emil, Schréter Zoltán, Noszky Jenő Sempter Ferenc, Simon Béla, Streda Rezső, Sztrókay Kálmán, Szurovy Géza, Szűcs Mária, Takáts Tibor, Tasnádi Kubaeska Andor, Tregale Kálmán, Vajk Raul, Vigh Gyula, Vitális Sándor, Wein György és Zsivny Viktor társulati tagok, továbbá Fekete Zoltánné, Harsányi István, Hegedüs Gyula, Pálosy János, Pálosy Erzsébet, Vadas Anna, vendégek.

Elnök megnyitva az ülést felkéri az előadókat felolvasásuk megtartására.

1. Szűcs Mária dr.: Kordierit tartalmú közetzárvány a pilismaróti andezitben. Megjelent Közlönyünk jelen füzetének 331—338. oldalain.

2. Bartkó Lajos dr.: A Pelsőei fennsík földtani viszonyai.

Előadó nyári felvételeinek eredményét foglalta össze az előadásban. A morfológiai részben Cholnoky Jenő-vel ellentétben megállapította, hogy a Rozsnyói Medence törések mentén sülyedt a mélységbe, vagyis nem karsztkneszta. A Sajó völgy és Csetneki partak völgye töréssel preformált eróziós völgy, nem pedig barlang beszakadásának eredménye. A karsztos felszínen a dolinák a rétegtárók mentén, vagy pedig törések és felpikkelyeződések mentén jelentkeznek nagyobb számban. Áttérve a rétegtani viszonyok ismertetésére, kimutatja, hogy az alsó seisi márgától kezdve a nori emeletig bezárólag folytatódó üledékképződéssel van dolgunk.

Éppen ezért a fácies viszonyok is lassan változnak — következésképpen nem mindig lehet élesen elhatárolni az egyes emeleteket. Tipikus délalpesi alsó triaszra északalpesi jellegű középső és felső triasz következik, tehát az anizsi emelettől kezdve a paleogeografiai viszonyok lényeges változásával kell számolnunk. Hasznosítható anyagok közül a tiszta mészkövet, Özörény községben feltárt ólom-cink ércet és pliocénkori tűzálló agyagot említette meg. A hatalmas karsztos területen bauxit csak nyomokban található. Tektonikai szempontból a Nagyhegy két részre tagolódik. Az É-i, alsó és középső triasz rétegekből álló szinklinális roncsára. D-ről irányuló erőhatásra a felső triasz rétegek felpikkelyeződnek, reáto-
lódnak a szinklinális D-i részére. Merev mészkőben a leírt pikkelyeződés közben és utána, több É-D-i és K-Ny-i irányú hasadás keletkezik, a feltorlódtott kőzet így valószínű romlalmazzá vált. Ifj. Lóczy Lajos 1914-ben az Északnyugati Kárpátok vizsgálata közben kimutatta, hogy alpesi értelemben vett takaróredőkkel a hegyszerkezet nem oldható meg. Ő az összegyűrt és egymásra tolódott rétegeket a Cseh masszívum és a Kárpátok belső magvát képező gránit és egyéb kristályos kőzetek képezte masszívum között elterülő medencéből származtatja. Legutóbbi tektonikai dolgozatában a szóbanforgó rétegeket parautochton helyzetűeknek tartja; ez a felfogás felel meg a legjobban a bemutatott területre vonatkozóan is. Összefoglaló általános eredmények szempontjából, az előadó fontosnak tartja Demő és a Szádellői völgy között, a Szilicei Fennsík É-i részének és az ettől különvált, az alaphegység közvetlen közelében levő mezozoós rétegek tanulmányozását, mert itt több tektonikai kérdés is megoldást találhat.

3. Kulháy Gyula: A háromszéki földrengés földtani jelenségei. Az utóbbi vetített képekkel tartott előadás meglepő pontos adataival, s a vidék tektonikai viszonyaival egyező rengések felderítésével általános figyelemben részesült, s fölidézte bennünk a régebbi földrengési bizottság működését.

Elnök köszönetet mondva az előadóknak tartalmas előadásaiért, az ülést berekeszti.

Kelt Budapesten, 1940 dec. 4-én. Jegyezte Bartkó Lajos titkár.

C) Választmányi ülések.

15. *Jegyzőkönyv* az 1940 november 13-án tartott választmányi ülésről.

Elnök: Papp Károly. Megjelentek: Lóczy Lajos, Mauritz Béla, Noszky Jenő, Papp Ferenc, Sztróka Kálmán, Takáts Tibor választmányi tagok és Bartkó Lajos titkár. Távolmaradásukat kimentették: Horusitzky Ferenc elsőtitkár, Horusitzky Henrik, Papp Simon, Schréter Zoltán és Vigh Gyula választmányi tagok.

Elnök az ülést megnyitja s a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Lóczy Lajos és Noszky Jenő vál. tag urakat.